

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО
ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

ТРАДИЦІЇ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

23 квітня 2021 року

Черкаси – 2021

УДК 7.05:378

ББК 74:85

Т 65

Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва:

Збірник матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р.
/ Упоряд. Л. І. Полудень, Ф. А. Гонца. Черкаси: Видавець Третяков О. М.,
2021. 264 с.

ISSN: 2616-2504 (Online)

ISSN: 2616-2490 (Print)

Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва» включає доповіді учасників конференції, які публікуються в авторській редакції. В матеріалах збірника висвітлено актуальні питання дослідження впливу сучасних тенденцій мистецтва на реалізацію митця як особистості, проблеми в образотворчому мистецтві та дизайні, визначення ролі традицій у розвитку образотворчого мистецтва та дизайну, сучасний художній процес та соціокультурні пріоритети сьогодення, психолого-педагогічні засади ефективної організації навчальної та наукової діяльності студента у вищому навчальному закладі.

ББК 74:85

УДК 7.05:378

Редакційна колегія:

ЧЕРЕВКО О. В. – доктор економічних наук, професор, ректор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

КОРНОВЕНКО С. В. – доктор історичних наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ДЕСЯТОВ Т. М. – доктор педагогічних наук, професор, директор ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ПОЛУДЕНЬ Л. І. – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ГОНЦА Ф. А. – старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Тези публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Вячеслав Борисов,
доктор педагогічних наук, професор кафедри дизайну,
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Старобільськ

ВПЛИВ ТРАДИЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОГО ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНЕРА

Ключові слова: цивілізація, культура, освіта.

Вступ. Одним із завдань закладів вищої освіти є не тільки підготовка фахівця, майбутнього професіонала, а й формування рівня культури, що дозволяє як окремій особистості, так і кожній новій генерації професіоналів визначитися і реалізовуватися як в процесі становлення історично зумовленого рівня культури суспільства, так і в процесі персонально бажаної долі. З огляду на це проблема сформованості, конструктивності й стійкості духовного світу графічних дизайнерів як носіїв і творців культури суспільства у її значущості в світі постає як низка системотворчих чинників культури фахівців. «Але взаємодія між реальністю і мисленням – не вулиця з одностороннім рухом. Ситуації, в яких є мислячі учасники не чекають інертно на вивчення; вони активно змінюються рішенням цих учасників. Звісно, є події, які трапляються незалежно від того, що про них думають; такі феномени (наприклад, рух планет) є предметом вивчення природничих наук. Тут мислення відіграє просту, односторонню роль: слугує розумінню реальності» [4, с. 31].

Постановка завдання. Отже, наслідком є зростання з самого початку беззмістовного протиставлення «культури» і «цивілізації», що приховано забезпечує внутрішнє прагнення діячів культури зняти з себе відповідальність за те, що відбувається в світі. На рівні формування духовного світу нових поколінь творців-професіоналів це набуває характеру утвердження пріоритету, або комерційного успіху на ринку артефактів, або вторинного і третинного надперсоналізму, що є культурно-практичною сутністю постмодернізму. Зазначимо що вони не виключають одне одного.

Творче професійне середовище потребує специфічної системи владно-управлінських відносин, бо пануюча сьогодні «система моди і авторитетів» досить часто виявляється ініційованою силами, зовнішніми щодо процесу творчості і художності, залишаючись при цьому непереборною в аспекті соціальної відповідальності. За цих умов, припускаємо, що система влади, організації і управління є суттєвою складовою соціально-професійної

культури, тим більше культури творчої молоді, уразливої за характером своєї діяльності. Але офіційна політична культура не тільки ніколи формально не зачіпає цього рівня соціальної практики, але і допускає формування неосвіченого недовірливого нігілізму і анархізму у людей, які найближчі п'ятдесят років будуть визначати художню творчу сферу життя нашої країни.

Отже, виникає потреба у забезпеченні динаміки значущих акцентів у викладанні історії науки, техніки, мистецтв і, зокрема, історії графічного дизайну.

Результати дослідження та їх обговорення. Певний інтерес має становлення професійної культури італійського дизайну в контексті національної моделі [7]. Саме завдяки цьому італійський дизайн зберігає самобутність в умовах глобалізації. Аналіз робіт [1-3; 5-6] і висловлювань студентів закладів вищої освіти виявляє суттєву потребу майбутніх професійних графічних дизайнерів у певній ідейно-образній, етико-естетичній системі ставлення до світу, що дає можливість не тільки розв'язувати суперечності культури західноєвропейського і американського типів, але і практично сприймати інші системи культур, що не мають за підґрунтя індустріально-ринкове світосприйняття.

Метасистемою для системи культури європейського типу може розглядатися досвід культур, які мають умовну назву традиційні. В межах традиційних культур відбувалось і відбувається формування і становлення нових якостей людини як творця і носія культури.

Суттєва відмінність сучасного загальноєвропейського функціонально-прагматичного ставлення до культури від соціальної творчої сутності традиційної культури полягає в тому, що сучасна культура європейського типу у духовно-практичному аспекті прагне сформувати менталітет з заздалегідь окресленими параметрами, як соціальними, так і персональними. Традиційна ж культура створює умови і зацікавленість з метою формування нескінченного різноманітного духовного світу не нижче за визначений, історично доцільний рівень якостей людей, рівня, що створює можливість практично вільної реалізації людини і її духу в єдності з обмеженнями і заборонами, що стосуються певних деструктивних аспектів реалізації можливостей культури.

Якщо ці суттєві відмінності можуть виявитися несуттєвими в сфері «чистого» мистецтва, де оцінка і самооцінка регулюються переважно рекламними мистецькими творами на замовлення, то ситуація кардинально змінюється в сфері художньої дизайнерської діяльності. Принципова значущість художньої дизайнерської діяльності, що тлумачиться у широкому соціальному культурному розумінні, може бути, проілюстрована наступними позиціями. По-перше, якщо в межах художньої діяльності світосприйняття

митця або творчої групи реалізується в образі або системі образів, що спричиняють у подальшому той чи інший емоційно-інтелектуальний результат, то дизайнерська художня діяльність реалізується в образно-предметне втілення, що, в свою чергу, у своїй соціально-практичній реалізації вимагає від людей наявності й актуалізації певних якостей і народжує цим визначене за змістом спрямованості і рівню ставлення до світу широких соціальних спільнот.

По-друге, художня діяльність передбачає суб'єктну стихійну акумуляцію всього багатомірного багатства відносин з світом цієї культури, що обіймає і ставлення людини до самої себе. Це виявляється в образах, інтуїціях. Сам суб'єкт творчості сприймається самим собою як «творець» або «втілювач» цього світу поза ним і незалежно від нього. Діяльність дизайнера передбачає цілеспрямоване і всебічне опанування суб'єктом творчості за можливості всією проблематикою відносин людини з світом, що реалізуються в межах конкретного соціального творчого завдання. Такий підхід передбачає реалістичне творче сприйняття людей з їх реальними якостями і проявами та втілення у предметну реальність цієї сукупності відношень в образній емоційній системі реального творчого результату та/або експериментальних практичних естетичних рішень. По-третє, підґрунтям і сутністю професійної культури дизайнера, за такого тлумачення проблеми, є прагнення і здатність втілити в предметному світі культури як історично необхідний рівень цієї культури, так і всі конструктивно-творчі відношення сучасної людини з сучасним світом. Реалізація такого розуміння сприяє створенню історично необхідного і естетично належного світу людей і людини, разом з ним у світі й процесі творення.

Висновки. Отже, сучасний дизайнер не повинен виключно керуватися своїм прагматично і функціонально організованим менталітетом, а повинен стати фахівцем, який володіє всім історичним багатством традиційних культур і здатним реалізовувати себе і власний духовний світ за допомогою сучасних технологічних можливостей, творити свій світ, для людей і для себе.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Иттен И. Искусство формы. Мой форкурс в Баухаузе и других школах. Москва : Д. Аронов, 2020. 136 с.
2. Ригова І. С. Сутність і зміст дизайну. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2012. Вип. 51. С. 206-216.
3. Смоляр О. В. Особливості становлення й еволюції світового і вітчизняного дизайну. Культура України : зб. наук. праць. Харків : ХДАК, 2011. Вип. 33. С. 188-196.
4. Сорос Дж. Відкрите суспільство. Реформування глобального капіталізму. Харків : Фоліо, 2018. 368 с.

ЗМІСТ

Антоненко Альона	
Застосування тривимірної графіки в архітектурі	3
Банах Юлія	
Створення керамічного панно, як засіб об'ємно-просторового мислення учня на уроках образотворчого мистецтва	6
Бачуріна Руслана	
Основи фахової майстерності студентів засобами декоративної композиції	8
Бачуріна Руслана	
Декоративний живопис у творчості сучасних українських художниць .	10
Бірюкова Світлана	
Колективна творчість на уроках композиції у школі мистецтв	13
Бондар Іван	
Реставрація картини народного примітивного мистецтва	17
Борисова Світлана	
Вплив традиційних образів зимових свят на формування змісту і візуального рішення об'єкта дизайну	20
Борисов Вячеслав	
Вплив традицій на формування культури сучасного графічного дизайнера	23
Бринзей Оксана	
Декоративне панно в дизайні інтер'єру	26
Бринзей Оксана, Середа Наталія	
Вплив масової культури на формування поп-арту	28
Василенко Олександр	
Виразність кольору в техніках авторського друку	30
Вдовик Юлія	
Навчально-пізнавальна діяльність учнів під час вивчення стилізації тварин на уроках образотворчого мистецтва	35
Виноградова Марія	
Концептуальні завдання для побудови візуального повідомлення у віртуальній комунікації	37
Вискварка Яна	
Політичний імідж лідера в сучасній рекламі України	39